

er der ikke fra nogen Side, navnlig ikke Biskoppernes Side, gjort nogen Indvending, naar Spørgsmaalet slet ikke har været praktisk, naar der slet ikke har været nogen Differens mellem de forskellige Myndigheder, som kunde afføde det Spørgsmaal, som nu foreligger. Det har faaet Lov til at glide hen, og det er noget, man saa godt kan forstaa. Det er Tilfældet saa mange Gange i Livet, navnlig paa det juridiske Omraade, at saa længe et Spørgsmaal ikke er brændende, gør man ikke noget ved det. „*Quieta non movere*“, det er en meget god Regel, og selv i mange Tilfælde, hvor den i og for sig ikke er god, kommer den meget ofte til at gælde. Naar Spørgsmaalet ikke paa-trænger sig, rejser man det ikke. Jeg kan ikke anse de Eksempler, den højtærede Minister nævnde, fra 1893 og 1897, for bevisende, medmindre den højtærede Minister først paaviser, at Situationen i 1893 og 1897 var den samme som nu, at der ogsaa den Gang var Spørgsmaal om at trænge visse Præster ind i Folkekirken imod Biskoppernes paa kirkelige Grunde støttede Protest. Det tror jeg imidlertid ikke, at den højtærede Minister skulde være i Stand til at kunne paapege.

Saa nævnede den højtærede Minister videre, at disse Præster heller ikke havde faaet Kollats. Det er muligt, og jeg maa gaa ud fra, at det er rigtigt, hvad det selvfølgelig er, naar den højtærede Minister siger det. At der ikke er blevet udstedt Kollats ved den Lejlighed, ligger naturligvis i, at man ikke den Gang har haft Øje for, at det var nødvendigt. Sagen er, at Biskopperne af kirkelige Tilsyn ikke har haft det aller-mindste at indvende mod de paagældende, Biskopperne har fundet, at det var ud-mærket kirkeligsindede Mennesker, der var Tale om at ansætte, Folk, der havde den rette Tro i enhver Henseende, og saa kan man forstaa, at Biskopperne ikke har forceret det Spørgsmaal om at give Kollats. Det Spørgsmaal kommer først frem, naar saadanne Forhold opstaa som dem, vi her beskæftiger os med.

Endelig bekræftede den højtærede Minister det, som jeg ogsaa formodede var den rette Opfattelse af hans Stilling, nemlig at Pastor Arboe Rasmussen skulde stilles under Tilsyn af Provst og Biskop paa sædvanlig Maade. Men den højtærede Minister fjøede til, at det havde ikke meget at sige, thi et effektivt Tilsyn kunde der ikke blive Tale om. Den højtærede Minister havde selv siddet i et Præsteembede i 18 Aar, og i den Tid havde der været Visitats 2 Gange, det vil altsaa sige, at man kunde haabe paa,

at der ikke blev visiteret i Vaalse i Løbet af en Aarrække, hvad enten den paagældende Præst skulde staa under Biskoppens Tilsyn eller ej. Det synes mig imidlertid ikke at være egnet til at berolige Betænk-lighederne, ikke egnet til at berolige Biskoppens Betænkkelighed ved at overtage Tilsynet og heller ikke egnet til at berolige vor Betænkkelighed ved at se Sagen ordnet saaledes. Det kan jo nemlig være meget rigtigt, at der i al Almindelighed sjældent foretages Visitats i Landsognene, men det vil dog ske, naar der er Anledning dertil, og det er der i høj Grad, synes jeg, naar Biskoppen mener, at det, Præsten lærer, er fuldstændig urigtigt og i Strid med Folkekirkenes Lære paa et afgørende Punkt. Hvis der *da* ikke skulde være Anledning til at foretage en Visitats, ved jeg egentlig ikke, naar der skulde være det. Altsaa Anledningen til Visitats paa-trænger sig af sig selv. Men saa staa man overfor det Spørgsmaal: Hvad skal Biskoppen gøre? Han kan holde Visitats, men han kan intet udrette. Han kan klage over Præsten til Ministeren, men da Ministeren mener, at det ved Højesteretsdommen er anerkendt, at vedkommende Præst har Ret til at være Præst i Folkekirken, vil Biskoppen ikke faa noget ud af det. Det er der ingen Tvivl om. Man kan vel skyde paa Tiden og sige, at det varer længe, inden der kommer Visitats, men den vanskelige Situation, der ligger i, at en skal være Præst for Menigheden og en anden Tilsynsmand ud fra ganske forskellige Opfattelser af de vigtigste grundlæggende kirkelige Spørgsmaal, er ikke noget, som hører Fremtiden til, det er en Situation, som foreligger allerede nu, og den vil sikkert allerede nu afføde sine fordærlige Konsekvenser.

Kirkeministeren (Povlsen): Den ærede Ordfører (Godskesen) vilde ikke acceptere de to Eksempler, jeg fremførte. Den ærede Ordfører sagde til at begynde med, at selv om to Mænd, som han ellers agtede højt, den forhenværende Kultusminister Goos og den forhenværende Kultusminister Sthyr, skulde have haft en anden Opfattelse af et juridisk Spørgsmaal end den ærede Ordfører, vilde han naturligvis ikke deraf lade sig paavirke til at forandre sin Anskuelse. Det er jeg ganske enig med den ærede Ordfører i; jeg vilde nødig forlange, at den ærede Ordfører skulde gøre det. Jeg synes imidlertid, at den ærede Ordfører skulde have indskrænket sig her-til; det Forsøg, han gjorde paa at komme udenom disse to med det foreliggende